

v. 373. 18; v. 376. 16; SaṃgīRa. iv. 50. 9 (7. 178); अञ्जनं क्षीरसंनिभम् १... करोति यशसा महान् PārśvC. 3. 219; 6. 26; CaturCin. iii(1). 1407. 5; अश्रु १ धूमाञ्जनामर्षहर्षनिमेषदर्शनशोकैः NāṭaLaRaK. 2123; EI. vi. 138. 15; RasRaSa. iii. 98; MadhuVi. 22. 15; SaṃhyaKau. 30. 22; 31. 22; SārṅgaPa. 326; 3201; ईषत्कूर्परसंयुक्तमंजनं तिमिरापहम् RaseCin. 9. 342; SāhiDa. 135. 4; 574. 3; 616. 9; अञ्जनं दूषणं वक्त्रे भूषणं किल लोचने Dr̥ṣṭāKaS. 83; TantrSa. 1. 100; 4. 98; EI. ii. 413. 12; HammiMaKā. 6. 47; 6. 55; तत्तुल्यवर्णाञ्जनरञ्जितेषु । लावण्ययुक्तेष्वपि वित्रसन्ति दैत्याः स्वकान्तानयनोत्पलेषु Subhāsi. 32; 175; 247; ManvaMu. 152. 27 (on 4. 44); AnaṅgaRa. 7. 12; RasiRañ. 28; Acyutarā. 12. 7; अक्षतैलेन साधितमञ्जनयुक्तम् KandaCū. vii. 1. 8; v. 4. 27; Kuval. 144(3); CitraMi. 3. 7; SivārkaMaDi. i. 111. 24 (on i. 1. 2); BṛBrahmaS. iii. 4. 22; SaktiSaṃT. i. 6. 2; YātrāPra. 1. 27; एकस्मिन् दम्बडके धवलमञ्जनं द्वितीये कृष्णम् KathāK. 94. 23; NirṇaSi. 247. 31; अञ्जनं च सौवीराञ्जनादि । सौवीराञ्जनं मध्यदेशे सुरभेति प्रसिद्धः पाषाणविशेषः ViraMi. (Āhnikā.) 33. 1; 148. 21; अञ्जनं त्रैककुदादि ViraMi. (Sṛāddha.) 271. 21; Bhāṭṭi. ii. 181. 7 (on v. 2. 3); KośaKaTa. 1. 2077; लोचनयुगले यासामञ्जनमासीन्निरञ्जनं ब्रह्म RāsiJi. 1. 74; SṛṅgāMañ(A). 14. 27; अस्माभिर्वत बुध्यतां कथमयं स्वामीति तारा व्यधुश्चन्द्रे चिह्नमिवाञ्जनैस्त्रिभुवनभ्रान्तासु यत्कीर्तिषु PadyaVe. 85; 548; Rāgh. 8. 16; BālāmBha. i. 552. 29 (on 1. 249); TantrRā. 3. 59; 17. 3; Mūka-Paṇ. 1. 42; 1. 83; PuspBāVi. 15; LaSābdeS'e. ii. 373. 21; Hāsyārṇa. 1. 12; MahāN. 6. 13; कञ्जलम् ... अञ्जनम् AneKāSa. 152; ताक्ष्यं शैलं नीलवर्णमञ्जनं च रसाञ्जनम् ParyāRaMā. 426; सुवीरकं पार्वतेयं सौवीरं नीलमञ्जनम् ParyāRaMā. 424; (सौवीर) 66. 1586; (स्रोतोज); Abhidhā-RaMā. 2. 400; Vaija. 171. 157; DhauvNi. 125. 14; RājNi. 125. 20; AṣṭāNi. 56; ParyāMu. 6. 22; 22. 66; AnekāSaṃ. 3. 346; 3. 347; AbhidhāCin. 686; 1053; ViśvaPra. 91. 79; DharK. 1597; AnekāK. 478; NānārthaSaṃ. 1. 8; NānārthāSaṃ. ii. 52. 70; AnekāNā.(Dha.) 9; NāmMā. 181; MediK. 89. 26; AnekāTi. 3. 12; MadaPāNi. 32. 36; SābdaRa. (Vā.) 222; 4079; ParaNā. 2291; 2637; 2638; BhāvPraNi. 128. 136; 197. 19; AbhidhāMañ. 58. 10; 265. 9; ViśvaLoK. 190. 30; PañcTaPra. 88 (द्वैपम्); KośaKaTa. 1. 2888; 1. 5448; 2. 6379; KalpaK. 196. 573; 68. 430; (दीपोच्छिष्टम्) SābdaRaSaK. 190. 2; 3 B paste अथैतान्यस्थान्वेवाञ्जनं पिष्ट्वा पुराण-सर्पिषा समुदायुज्य जुह्वा प्रसेकं जुहोति BaudhPiMe. i. 16. 2; अञ्जनं यवक्षारं काककुक्कुटयोः रुधिरेश शिरीषफलसंयुक्तेन कुर्यात् Hastyāyur. 65. 17 (1. 9); 4 a kind of mineral, antimony, vitriol of copper गोपित्तमञ्जने द्वे पिप्पल्यः CaraS. vi. 7. 171 (1941 Ed.); चतुर्भागतान्त्रं रूप्यरूपं तीक्ष्णत्रपुसीसाञ्जनामन्य-तममाषबीजयुक्तं कारयेत्पणम् ArthSā. i. 205. 5 (2. 12); तालकं च शिलवज्रमञ्जनं श्याममेव च MatsyaP. 266. 41; मुक्ताप्रवालाञ्जनगैरिकम् AṣṭāHr. i. 10. 32; i. 15. 14; देवदारुनतानंतामधुकाञ्जनगैरिकम्...विकिरेत् श्लक्ष्णचूर्णितम् AṣṭāSaṃ. i. 50. 15 (1. 8); ii. 20. 8 (4. 4); ii. 24. 15 (4. 4); कुम्भेभिव्दं न्यसेत्... कासीसाञ्जन-गैरिकम् MrgendraT. ii. 8. 192; ParaS. 19. 45; SiddhYo. 49. 4; 51. 26; गैरिकं शृङ्गवेरञ्च अञ्जनं बृहतीफलम् ... एतानि ... समभागानि कारयेत् AśvaVai. 30. 41; सैन्धवाञ्जनलोहानामेकैको भाग इष्यते Hastyāyur. 637. 4 (4. 14); MānaSā. 12. 42; पारावतशकृच्छुण्ठीकुञ्जोयान्नरोचनाः । मधुना पेयिता लिप्ता ध्वजे योषिद-शीकराः ĪsānSiPa. i. 48. 71; काङ्घ्रीतालशिलाञ्जनम् । कङ्कडं चेत्युपरसाक्षाष्टौ पारदकर्मणि RasRaSa. 3. 1; सुरदाहलिरिष्टदाडिमाञ्जनकाञ्चनैः । तैलं सुसिद्धम् AnaṅgaRa. 6. 48; रसाञ्जनेऽक्तौ AnekāSaṃ. 3. 347; तुल्यमवृतासङ्गमञ्जनम् AbhidhāCin. 1053; ViśvaPra. 91. 79; DharK. 1598; NānārthāSaṃ. ii. 52. 70; MediK. 89. 26; AnekāTi. 3. 12; ViśvaLoK. 189. 29; KośaKaTa. 2. 6379; SābdaRaSaK. 190. 2; 5 bending (?) ('thrusting' nt.) [? अञ्जन] पीडनावेष्ट-नाञ्जनप्रकर्षणाध्यासनेषु पूर्वः साहसदण्डः ArthSā. ii. 106. 8 (3. 19); 6 A mani-festation संकर्षणादि भूम्यन्तमञ्जनं विगतं यतः । तदव्यक्तमिति ज्ञेयम् AhirbuS. 4. 71; 6 B suggestion (poetics) अनेकार्थस्य शब्दस्य वाचकत्वे नियन्त्रिते । संयोगाद्यैरवाच्याधैधीकृद्भयापृतिरञ्जनम् KāvyaPra. 63. 5; RasGaṇ. 137. 3; Bhāv-Pra. vi. 170. 15; 7 name of a Sāman अञ्जनादञ्जनः साम्नो विजज्ञे चाञ्जना-वती BrahmāṇḍP. ii. 7. 343; VāyuP. ii. 8. 221; 8 a styte on the eye मुद्गमात्रासृजा ताम्रा पिटिकाऽञ्जननामिका AṣṭāHr. vi. 8. 14; 9 covering of the soul तदावरणं ... बहुभिर्गीतम् । ... पशुत्वपशुनीहारयुत्युमूच्छामलाञ्जनैः MrgendraT. i. 7. 7 (comm. on i. 7. 6 अस्यात्मनस्तदावरणमञ्जनं...वक्ष्यमाणैर्नाम-भिरभिहितम्); 10 A (fig.) ignorance अञ्जनमविद्या सा च जीवानाम् BrahmSūBh.(Bhā.) 82. 26 (on i. 4. 21); अञ्जनमज्ञानं तदभावाच्चिरञ्जनः SāṅkaVi.(Ā.) 29. 4; 10 B darkness (attachment to illusion) अञ्जनं नाम कालिमा । मायासङ्ग इति यावत् तमोरूपत्वेनावरणधर्मेण सादृश्यम् । ...निर्गतमञ्जनं यस्याः सा निरञ्जना । ...अविद्यासंपर्काभाववतीत्यर्थः LalitāSaBh. 61. 27 (on 94);

10 C impurity मारदत्तः प्रतिक्षणं शुभाशयाश्रुतप्रवाहप्रविगलत्रिखिलाञ्जनः Yaśas-Cam. ii. 265. 17. (but 'night' nt.); लिपिकरेषु चाञ्जनोपार्जनम् YaśasCām. ii. 247. 18; 10 D stain, blemish, वैगुण्यं कस्य वै नास्ति कस्य नास्ति किलाञ्जनम् PadmP. ii. 33. 27; अञ्जनं कञ्जले चाङ्गे ViśvaPra. 91. 79; 10 E fault अञ्जनानि अहंकारस्थानानि जातिलाभादीनि निर्गतानि यस्य स निरञ्जनः PrabhāC. 57. 17; 11 ink लिपिकरेषु चाञ्जनोपार्जनम् YaśasCam. ii. 247. 18; अञ्जनं मत्तौ AnekāSaṃ. 3. 346; 12 name of a heavenly missile बाणश्चिक्षेप दिव्यास्त्रमञ्जनं नाम नारद BrahmVaiP. iv. 120. 26; 13 form, shape स्वव्यञ्जकं कारणमञ्जनाकारो यस्य स तथोक्तः । स्वकारणाकार इत्यर्थः TattvVai. 17. 13 (on 1. 11); 14 leading to fruition or realisation स्वकारणाकारव्यञ्जकमुद्बोधकं तेनाञ्जनं फलाभिमुखीकरणं यस्येति वेत्यर्थः TattvVai. 17. 14 (on 1. 11); 15 kind of dye? वाजैता...अञ्जनानां गृह्येच्छया(?) कर्मकारगृह्येवता (भूमिः) MānaSā 4. 13; 16 kind of corn? नीवारमञ्जनं चैव तुवरं च प्रियङ्गुभिः ... न्यसेत् ĪsānSiPa. ii. 27. 87; 17 kind of gem (black in colour), jet अञ्जनं कृष्णरत्नविशेषः तन्मयाः सर्वे एवानन्यमयमत्वेन सर्वथैवाञ्जनमयाः परमकृष्णा इति भावः SthānT. 232A. 3; AupaT. 45A. 14; JñātāDhaT. 34B. 4; वज्रेन्द्रनील-वैड्यपद्मारागाञ्जनादिकम् । ...स रत्नौघमुपाज्येत् PārśvC. 7. 788; 18 flower of the Añjana tree (?) (ब्रह्माण्डपुराणे । सर्वश्राद्धेऽञ्जनं पुष्पं कुसुम्भं राजसर्षपाः ... वर्जम्) 'अञ्जनं पुष्पं' अञ्जनद्रुमकुसुमम् CaturCin. iii(1). 549. 8; 19 epithet of Śiva Gaḷ. [pw]; Kośas give additional meanings like अञ्जनं ... अक्तौ AnekāSaṃ. 3. 347; DharK. 1597; MediK. 89. 26; SābdaRaSaK. 190. 2; अञ्जनं कञ्जले याने AnekāTi. 3. 12; ParaNā. 2637; केशीनलिका(?) ApūNā. 50. 4; fire [in Viśva in SābdaKaDru.]; अञ्जन is given as the meaning of; i सौवीर, ParyāRaMā. 67. 1611; ParyāMu. 23. 261; AnekāK. 727; MediK. 151. 239; AnekāTi. 3. 278; SābdaRa. (Vā.) 4371; AbhidhāMañ. 262. 14; ii तुल्य, AnekāSaṃ. 2. 214; ViśvaPra. 75. 5; ViśvaLoK. 163. 8; SābdaRaSaK. 169. 1; iii मेल, AnekāSaṃ. 2. 495; iv कापोत ViśvaPra. 66. 117; DharK. 911; AnekāTi. 3. 61; v मलीक (i. e. मलिक) NānārthāSaṃ. ii. 167. 1368; as meaning of; i the letter ञ. ङं क्रीमञ्जने NānārthaMa. 345; ii the letter ञ नं नेत्रमञ्जनं श्रोत्रम् EkārthāNā. 1. 68.

अञ्जन (añj-ana) m. [mas. gender ViṣṇuDhaP. iii. 12. 14] 1 A name of a mountain B name of a mythical elephant C name of a tree or plant D name of a serpent E i name of the son of Kṛti ii a Guhyaka iii one of the demons of the army of Mahiṣāsura iv Hiranyakaśipu's sister's son v a people in the east vi a king of Benares 2 a dog (offspring of Saramā) 3 house-lizard 4 name of a posture in dancing 1 A name of a mountain अञ्जनस्य क्षयं दृष्ट्वा वल्मीकस्य च सञ्चयम् । अवन्ध्यं दिवसं कुर्याद् दानाध्ययनकर्मसु Yājñas'ī. 175; NāraS'ī. ii. 8. 20 = Hitopa. 2. 10; अञ्जने पर्वते चैव ये वसन्ति पुत्रवृद्धाः Rāmā. iv. 36. 5; i. 6. 22; अञ्जनः कुक्कुटः ... पश्चिमेन तथा मेरोः MārK. 55. 10; VāyuP. i. 36. 28; i. 38. 45; वृषध्वजोऽञ्जनश्चैव ... गिरयो ... मुखे कूर्मस्य संस्थिताः MarkP. 58. 11; अथ पूर्वस्यां अञ्जनवृषभध्वजपद्मास्यवद्विरयः BṛSaṃ. 14. 5; तस्मिन्नञ्जनशैलभित्ति-विपुले वक्षः[ः]स्थले EI. i. 125. 2; i. 127. 16; मेरुपुत्रोऽञ्जनो नाम ... एते शैलवराः सर्वे त्वदाधारा वसुंधरे SkandP. ii(1). 1. 38; KūrmaP. 393. 4 (1. 45); VarāP. 80 (355. 1); कुमुदे किन्नरावास्तवञ्जने चारणालयः LiṅgaP. i. 50. 12; i. 49. 50; BrahmP. 84. 2; अल्पमित्येव नावज्ञां चरेदनेषु वै द्विजाः । मधुवल्मीकयोर्वृद्धिं क्षयं दृष्ट्वाञ्जनस्य BhaviP. 34. 1 (i. 12. 54); अञ्जनं च धनं चैव स्तोक्तोक्तेन हीयते YuktiKa. 6. 4; प्रभूतोऽपि संचितोऽर्थः प्रवेच्यमानोऽञ्जनमिव क्षीयते Pañcā. 3. 10; EI. ii. 443. 25; SūktiRa. 163. 2 = SārṅgaPa. 650 = Subhāsi. 2684; कल्पान्ते मन्दराग्रेऽञ्जन इव समरे मुद्गरः कुम्भकर्णे MahāN. 9. 36; अञ्जनो दिग्गजः शैलः DharK. 1598; NānārthSaṃ. 1. 8; AnekāTi. 3. 13; ParaNā. 2637; Viśva-LoK. 190. 30; KośaKaTa. 2. 6397; 1 B name of one of the mythical elephants standing in the quarters (born in the family of Supratika) वामनः कुमुदोऽञ्जनः । प्रसृताः सुप्रतीकस्य वंशे वारणसत्तमाः MahāBhā. v. 97. 15; दिङ्नागाः ... अञ्जनो वामनश्चैव महापद्मश्च सुप्रभः MahāBhā. vi. 60. 51; (progenitor of a family) ये त्वेते सुमहानागा अञ्जनस्य कुलोद्भवाः MahāBhā. vii. 87. 33; vii. 97. 24; उत्तार जलात्तस्माद्भ्रान्तोयादिवाञ्जनः Rāmā. vii. 32. 37; vii. 5. 5; (son of Bala) औपवाहश्च वै बलः । तस्य पुत्रोऽञ्जनश्चैव सुप्रतीकोऽथ वामनः VāyuP. ii. 8. 207; ii. 8. 232; BrahmāṇḍP. ii. 7. 328; (son of Irāvati) इरावत्यास्तथा जाताश्चत्वारो लोकसंमताः । ... अञ्जनो वामनस्तथा BrahmāṇḍP. ii. 7. 292; ii. 7. 327; (born of añjana Sāman) अञ्जनादञ्जनः साम्नो विजज्ञे BrahmāṇḍP. ii. 7. 343; ii. 7. 339; (ridden by Indra) इन्द्रस्य वाह्याश्च गजाः कुमुदाञ्जनवामनाः MatsyaP. 133. 10; AvantiKa. 203. 16; SāraTi.